

ringen af Tienden. Saa vidt jeg forstod det ærede Medlem, var en Del af de Betæneligheder, som han nu gav til Kende, begrundet deri, at han mente, at man ikke burde tage saa store Beløb af Statskassen til en Sag, som ikke kom Smaafolk rundt omkring i Landet til gode, idet man derved utvivlsomt vanskeliggjorde Gennemførelsen af en Toldreform, som i høj Grad ogsaa vilde komme disse Samfundsklasser til gode. Jeg skal hertil bemærke, at det ærede Medlem vistnok overser, at vi i Rigsdagen i en Række af Aar have vedtaget en Mængde Love, som i større eller mindre Grad, særlig i større Grad, ere komne netop de Samfundsklasser til gode, som ikke ville have nogen særlig Gavn af det foreliggende Lovforslag. Jeg skal ikke komme dybt ind herpaa, men jeg skal dog nævne nogle Love. Der er saaledes Alderdomsforsørgelsesloven, som, hvilke Indvendinger man end kan have mod den, dog utvivlsomt er en Lov, der udelukkende kommer de Samfundsklasser til gode, som det foreliggende Lovforslag ikke kommer til gode. Jeg skal nævne Loven om smitsomme Sygdomme, Loven om Tilskud til Sygekasser, Skoleloven og Loven om Jordlodder til Landarbejdere. Jeg skulde tro, at Rigsdagen gennem alle disse Love og en stor Mængde andre allerede paa Forhaand har udrettet saa meget for de smaa i Samfundet, saa det vel kan tillades en Gang til en Lov, som ikke specielt kommer disse Samfundsklasser til gode, at anvende et større Beløb af Statskassen.

Det ærede Medlem fandt det nødvendigt at tage Afstand fra de Udtalelser, jeg er fremkommen med angaaende Udsigten til Gennemførelsen af en Toldrevision. Jeg skal dertil kun sige, at det i Virkeligheden kun er en Afstand i Henseende til Forhandlingernes Størrelse. Det ærede Medlem ser saaledes paa Udsigterne til en Toldreforms Gennemførelse, at hans Forhaabninger vel tør siges at være nogenlunde lysegrønne. Jeg ser noget mere mørkt paa dette Haab. Jeg tror, at baade hvad vi have oplevet i Foraaret, og hvad vi have oplevet gennem en Aarrække af Forhandlinger med det andet Ting angaaende Toldloven, er af den Beskaffenhed, at det vistnok ikke er rimeligt at nære alt for

grønne Forhaabninger i den Retning. Det er det, jeg gav Udtryk, den Gang jeg her udtalte, at man ikke kunde lukke Øjnene i for den Mulighed, at det vilde vare en rum Tid, inden Toldreformen bliver gennemført.

For saa vidt kan det ærede Medlems Standpunkt tilfredsstille mig, som han dog ikke mente, at man skulde stille Tiendeyderne ringere end foreslaaet her, men praktisk set vilde det ærede Medlems Tanke, hvis den var udformet i Forslag og blev vedtagen her, vistnok føre til ganske det samme Resultat, thi der er neppe nogen Tvivl om, at de Vanskeligheder, som Gennemførelsen af Tiendeaflysningen i og for sig i Forvejen kan have, vilde blive meget væsentlig forøgede, hvis man gik den Vej, som det ærede Medlem for Vestervig (N. Andersen) forleden Dag antydede, nemlig at sætte Aflysningssummen til 20—21 Gange Tiendens aarlige Beløb. Det er meget rigtigt, som det ærede Medlem for Storeheddinge siger, at man tidligere her i Folketinget fra Venstres Side har foreslaaet en Aflysning med 18 Gange Tiendens aarlige Beløb, men der er derved det at mærke, at denne Aflysning er ikke bleven gennemført. Man har endogsaa ganske aabenbart, mener jeg, haft i den Grad paa Fornemelsen, at det vilde være ugørligt, naar det kom til Stykket, saa at man ikke har ladet noget Lovforslag, gaende i den Retning, komme ud over denne Sal. Der har aldrig været noget Lovforslag, som er blevet endelig vedtaget i denne Sal og herfra er gaaet til Landstinget, om en Aflysning af 18 Gange Tiendens Værdi. Naar der nu er Tale om at opstille et Lovforslag, som man ønsker skulde gaa videre end til 1ste eller 2den Behandling her i denne Sal, maatte det være de oprindelige Forslagsstillere saavel som de nuværende Forslagsstillere om at gøre at tage under Overvejelse, hvorledes man kan opstille Lovforslaget saaledes, at man kunde vente at faa det gennemført, og derved maatte jo ganske naturligt det Spørgsmaal opstaa: Hvad er fuld Erstatning for Tienden? Der tror jeg rigtignok, at efter alt, hvad der tidligere fra min Side er blevet udviklet, vil det ikke med Føje kunne paastaas, at 24 Gange Tiendens aarlige Beløb taget over